

ROMÂNIA

CURTEA DE APEL BUCUREȘTI
SECȚIA A VIII-A CONTENCIOS ADMINISTRATIV ȘI FISCAL

Dosar nr.6240/2/2011

SENTINȚA CIVILĂ NR.6861
Ședința publică de la 18 noiembrie 2011
Instanța constituită din:
PREȘEDINTE: DECEBAL CONSTANTIN VLAD
GREFIER: ELENA CHIRĂNUȘ

Pe rol pronunțarea asupra cererii în contencios administrativ și fiscal formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, în contradictoriu cu pârâtul **MIHAI ION**, având ca obiect – constatarea calității de lucrător / colaborator al securității (OUG nr.24/2008).

Dezbaterile au avut loc în ședința publică de la 02.11.2011, fiind consemnate în încheierea de ședință de la acea dată, care face parte integrantă din prezenta hotărâre, dată la care Curtea, având nevoie de timp pentru a delibera, a amânat pronunțarea succesiv la datele de 09.11.2011, 16.11.2011 și 18.11.2011, când a pronunțat următoarea sentință:

CURTEA,

Deliberând, constată:

Prin cererea înregistrată pe rolul acestei secții la data de 06.07.2011, reclamantul Consiliul Național pentru Studierea Arhivelor Securității a chemat în judecată pârâtul MIHAI Ion, solicitând instanței ca prin hotărârea pe care o va pronunța să constate existența calității de lucrător al Securității în ceea ce îl privește pe pârât.

În motivarea acțiunii, reclamantul a arătat următoarele:

„În fapt, prin cererea P 2984/08/27.01.2009, adresată C.N.S.A.S. de către domnul _____, respectiv prin cererea nr. P 1205/09/11.06.2009, adresată de către domnul _____, se solicita verificarea, sub aspectul constatării calității de lucrător al Securității, pentru ofițerii sau subofițerii care au contribuit la instrumentarea dosarelor la care petenții au avut acces în temeiul art. 1 alin. 7 și alin. 8 din Ordonanța de Urgență a Guvernului nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008. Astfel, în dosarul I 10396 solicitat în temeiul legii de către domnul _____, pârâtul a întocmit documentele din vol. 2, filele 269 – 275. În dosarul nr.I 235032, solicitat în temeiul legii de către domnul _____, domnul MIHAI Ion figurează cu documente în volumul 1, f. 586, 587; vol. 2, f. 1, 2 -10,18, 25; vol. 3, f. 6,16,17, 39, 69.

Așa cum rezultă și din cuprinsul Notei de Constatăre nr. DI/1/1143/24.05.2011, precum și ai înscrisurilor pe care le atașăm acțiunii noastre, domnul MIHAI ION, având gradul de locotenent în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Brăila, Serviciul 1, a participat activ la urmărirea informativă a unui medic, prezbiter al cultului Adventiști de Ziua a Șaptea, semnalat cu relații neoficiale cu cetățeni străini. În procesul supravegherii informative, pârâtul a dirijat sursele <RADU GHEORGHE> și <SEBASTIAN ION> pentru a pătrunde în intimitatea urmăritului instruindu-le să:

- > „frecventeze în continuare adunările cultului” pentru a cunoaște atitudini și manifestări prezente ale urmăritului;
- > să urmărească în continuare comentariile care se fac între membrii cultului;
- > să-l contacteze pe urmărit;
- > să urmărească în continuare starea de spirit în rândul credincioșilor, comentariile care se fac până la alegerile ce urmau să se organizeze în cadrul acestei organizații religioase, precum și informații de după alegeri;
- > să urmărească activitatea cultului, în special când vin cetățeni străini;

Într-o situație similară, lt MIHAI Ion propune deschiderea dosarului de urmărire informativă asupra unei persoane semnalată că desfășoară activitate dușmănoasă sub acoperire religioasă. Ca urmare, pentru documentarea faptelor dușmănoase ale acestuia, pentru a stabili legăturile acestuia cu emisarii străini ai cultului religios dar mai ales pentru a preveni introducerea pe această cale în țară a unor materiale cu conținut ostii, editate în străinătate, pârâțul a propus realizarea următoarelor măsuri:

> dirijarea rețelei informative din subordine în scopul stabilirii concepțiilor politice ale urmăritului, naturii relațiilor acestuia cu emisarii străini, conținutul coletelor primite din străinătate. Realizarea acestei măsuri este probată prin notele informative furnizate de sursa <SEBASTIAN ION> - vezi I 235032 vol. 2, f. 294-295, 306, 320, 334,372 - respectiv sursa <MARCEL ILIE> - vezi I 235032 vol. 2, f. 274, 281-291, 293, 298, 299, 304-305, 308, 311-312, 318-319, 323-324, 336-337, 339-342, 349, 353, 356-358, 363, 366-367;

> interceptarea corespondenței cu persoane din țară și străinătate, inclusiv control amănunțit al coletelor pe care le primește din străinătate. Și această măsură a fost pusă în aplicare, așa cum o dovedesc documentele din 1235032 vol. 3, f. 2-5, 7, 32-34,38,44,46-55 care sunt transcrieri ale scrisorilor interceptate. Documentele din volumul 3, f. 8-10,12-15,19, 23,28-31, 35-36,40-43,45, reprezintă controlul coletelor;

> menținerea instalației de interceptare a convorbirilor telefonice de la domiciliu pentru a cunoaște activitatea acestuia, natura convorbirilor făcute pe această cale, precum și legăturile urmăritului. Ca urmare a aprobării acestei măsuri, la dosar există transcrieri ale convorbirilor interceptate (vezi 1235032, voi. 3, f. 69-92 și următoarele);

> punerea în filaj a persoanei urmărite;

> avizarea negativă a deplasării în străinătate a persoanei urmărite. Și această măsură a fost realizată așa cum rezultă din rezoluția ofițerului superior care consemnează că cererea i-a fost respinsă de formațiunea pașapoarte.

Analizând materialele obținute din realizarea măsurilor precizate anterior, pârâțul „apreciază că se impune a fi avute în vedere” o completare a sarcinilor deja stabilite, aceasta în scopul compromiterii și discreditării persoanei urmărite, atât în cadrul Comunității Baptiste Brăila, cât și la nivelul conducerii cultului pe țară. În concluzie, propune studierea în vederea atragerii la colaborare a unor persoane care ar putea pătrunde în intimitatea urmăritului, măsuri de limitare a primirii coletelor vamale, menținerea măsurilor de interceptare a convorbirilor și corespondenței.

Față de cele arătate, se impune următoarea precizare: definiția legală a noțiunii de lucrător nu presupune situațiile în care respectivele persoane (ofițeri, subofițeri) încălcau întregul sistem juridic în vigoare înainte de 1989, ci doar cazurile în care aceștia suprimau sau îngreădeau <drepturi și libertăți fundamentale ale omului>. Din punctul de vedere al legiuitorului, este irelevant dacă aceste încălcări sau limitări aveau susținere legală sau regulamentară. Altfel spus, un angajat al Securității care respectând instrucțiunile din acea vreme ar fi instrumentat un dosar încălcând, pe motive politice, drepturi și libertăți fundamentale stipulate de Constituția de la acea dată, precum și de pactele internaționale, la care România era parte, respectivul se înscria în sfera lucrătorilor Securității, în sensul OUG nr. 24/2008 cu modificările și completările ulterioare.

Conchidem că pârâțul, prin activitățile desfășurate, a îngădit drepturile fundamentale, garantate de legislația din acea vreme. Astfel, în speța dată, îngădirea dreptului la viață privată s-a produs în momentul în care Securitatea a dirijat rețeaua informativă din subordine pe lângă persoanele urmărite. De asemenea, prin interceptarea trimerilor poștale și a convorbirilor telefonice, solicitate și menținute de pârâț, apreciem că s-a îngădit dreptul la secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice. De asemenea, considerăm că propunerea pârâțului de a se aviza negativ deplasarea în străinătate, a vizat dreptul la liberă circulație.

În concluzie, opinăm că activitățile desfășurate de către domnul MIHAI ION, în calitate de angajat al fostei Securități, au îngădit următoarele drepturi și libertăți fundamentale recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată:

- > dreptul la secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice, viață privată - art. 33 din Constituția României din 1965, coroborat cu art. 17 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;
- > dreptul la liberă circulație - art. 12 din Pactul Internațional cu privire la Drepturile Civile și Politice;

Pentru argumentele prezentate anterior, considerăm că sunt asigurate condițiile impuse de legiuitor prin art. 2 lit. a din O.U.G. nr. 24/2008, aprobată cu modificări și completări prin Legea nr. 293/2008 pentru a se putea constata calitatea de „lucrător al Securității”. Astfel, norma citată impune îndeplinirea următoarelor condiții pentru a se putea reține calitatea invocată:

1. Persoana să aibă calitatea de ofițer, inclusiv acoperit, sau subofițer al Securității în perioada 1945-1989. Or, în speța dată, această condiție este asigurată deoarece, așa cum am mai precizat, domnul MIHAI Ion a avut gradele de locotenent, locotenent major, în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Brăila, Serviciul 1, în perioada 1987-1989.
2. În calitatea menționată la punctul 1 să fi desfășurat activități prin care a suprimat sau a îngădit drepturi și libertăți fundamentale ale omului. Și această condiție este asigurată prin acțiunile expuse pe larg anterior. Așa cum se poate observa, toate măsurile întreprinse de către pârât au încălcat drepturi și libertăți fundamentale ale omului garantate prin legile în vigoare și la acea dată.

În drept, ne întemeiem acțiunea pe conținutul art. 1 alin. 7 și alin. 8, art. 2 lit. a), art. 8 lit. a), art. 11 alin. 1 ale Ordonanței de Urgență a Guvernului nr. 24/2008 privind accesul la propriul dosar și deconspirarea Securității, aprobată cu modificări și completări prin Legea 293/2008, coroborate cu art. 27 alin. 1 și alin. 5, art. 35 alin. 5 lit. a din Regulamentul de organizare și funcționare al C.N.SAS adoptat prin Hotărârea nr. 2/2008, precum și pe dispozițiile articolului 112 al Codului de Procedură Civilă.”

Prin întâmpinarea depusă, pârâtul a solicitat respingerea acțiunii ca neîntemeiată, arătând următoarele:

„De la început subliniez că situația mea de lucrător al Securității este cunoscută. Aceasta înseamnă că nu era nevoie de o acțiune în instanță prin care să se constate calitatea mea de fost ofițer de informații. Evidența personalului care a lucrat în acest sector de activitate (organ necesar și util oricărui stat), ce se află în arhiva CNSAS, atestă fără putință de tăgadă că am fost ofițer de securitate.

În acest organism de stat, numit Securitate, mi-am desfășurat activitatea exclusiv în limitele legilor și a Regulamentelor militare. Este locul să menționez, în primul rând, că, în calitatea mea de ofițer trebuia să respect regulamentele militare, iar pe cale de consecință, ordinele comandanților mei.

Activitatea pe care am desfășurat-o ca lucrător de Securitate, în organismul intitulat „Securitate”, nu a depășit cadrul legal. Când spun aceasta am în vedere cu prioritate Decretul nr. 130/1972, publicat în Buletinul oficial nr. 39/19.04.1972.

În acest act normativ, la art. 1 se menționează că se înființează Ministerul de Interne, prin fuziunea Consiliului Securității Statului cu Ministerul Afacerilor Interne, că Ministerul de Interne, ca organ central al administrației de stat are sarcina de a înfăptui politica partidului și statului în domeniul apărării securității statului, prevenirii și descoperirii infracțiunilor.

La art. 2 din acest Decret se arată că Ministerul de Interne asigură în activitatea sa aplicarea legilor, a decretelor și a hotărârilor Consiliului Apărării și ale Consiliului de Miniștri. Pentru activitatea de securitate, Ministerul de Interne răspunde nemijlocit în fața Comitetului Central al Partidului Comunist Român.

Vă rog să luați act de recunoașterea mea, a faptului că am fost lucrător de Securitate și mi-am desfășurat activitatea în limita legilor în vigoare și a Regulamentelor militare existente la acea dată. Așa fiind, nu se poate afirma că am încălcat actele normative ale Statului Român privind dreptul la viața privată, ori drepturi și libertăți fundamentale ale omului.

Mai este de reținut și faptul că la art.4 din Decretul nr. 130/1972, privind activitatea organelor de securitate, se precizează că acestea organizează și desfășoară activitatea de apărare a securității statului în scopul prevenirii, descoperirii și lichidării

acțiunilor întreprinse de serviciile de spionaj și agenturilor acestora împotriva statului român, a acțiunilor de sabotaj, diversiune și subminare a economiei naționale, acțiuni pentru descoperirea și lichidarea activităților serviciilor de spionaj, împotriva capacității de apărare a țării, etc. .

Pentru realizarea acestor sarcini, lucrătorii de Securitate aveau la îndemână instrumente și mijloace specifice, stipulate în actele normative în vigoare în cadrul cărora se încadrează atât Ordinele ministrului, cât și Regulamentele în vigoare, care erau obligatorii și sub jurământ militar și trebuiau îndeplinite.

Din cele menționate se desprinde concluzia că, în principal, activitatea Securității ca și a S.R.I. are ca scop prevenirea infracțiunilor contra securității statului. Activitatea de prevenire presupune cunoașterea din faza incipientă a tendințelor și acțiunilor serviciilor de spionaj și a acoliților acestora împotriva securității statului. Cunoașterea acestor acțiuni, sau a unor activități pregătitoare nu se poate realiza la întâmplare, ci pe baza unor verificări complexe a celor semnalate că intenționează sau desfășoară acțiuni împotriva securității statului.

Printre mijloacele folosite în temeiul legii, a ordinelor și a instrucțiunilor interne de muncă sunt: utilizarea informatorilor, a mijloacelor tehnice de înregistrare a convorbirilor telefonice, a interceptării trimiterilor poștale, filajul și investigația. Fără aceste mijloace, organele de securitate, ca și S.R.I. sau oricare alt serviciu din lume nu puteau și nu pot să-și îndeplinească atribuțiile conferite prin lege.

Folosirea mijloacelor specifice ale muncii de securitate se face în baza unor planuri de măsuri, cu obiective care au ca finalitate adoptarea de măsuri preventive. Până la inițierea măsurilor preventive se creionează în primul rând cunoașterea persoanei semnalate cu activități contra siguranței statului, ori constatarea că această persoană nu desfășoară astfel de acțiuni.

S.R.I. folosește metode și mijloace de bază ale muncii de securitate, prevăzute în acte normative, precum Legea nr. 535/25.11.2004, privind prevenirea și combaterea terorismului, în care la art. 20 se menționează :

„Amenințările la adresa securității naționale a României, prevăzute de art.3 din Legea nr. 51/1991, privind siguranța națională a României, inclusiv faptele de terorism prevăzute în prezenta lege, constituie temeiul legal pentru a se propune procurorului (în prezent judecătorului) de către organele de stat cu atribuții în domeniul securității naționale, în cazuri justificate, să solicite autorizarea efectuării unor activități în scopul culegerii de informații, constând în: interceptarea și înregistrarea comunicațiilor, căutarea unor informații, documente sau înscrisuri, pentru a căror obținere este necesar accesul într-un loc, la un obiect sau deschiderea unui obiect, ridicarea sau punerea la loc a unui obiect sau document, examinarea lui, extragerea informațiilor pe care acesta le conține, cât și înregistrarea, copierea, sau obținerea de extrase prin orice procedee, instalarea de obiecte, întreținerea și ridicarea acestora din locurile în care au fost depuse.”

În ceea ce privește învinuirea ce mi se aduce de către CNSAS cu privire la „îngrădirea unor drepturi și libertăți fundamentale recunoscute și garantate de legislația în vigoare la acea dată, ale numiților [redacted] și [redacted] (decedat în anul 2010) menționez că legiuitorul constituțional din 1965, a dat o altă interpretare art.33 din Constituția României privind dreptul la secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice, viața privată, exercitarea acestor drepturi fiind restricționată prin înseși prevederile ei și anume:

- art.29 , alin 1 : - "Libertatea cuvântului, presei, întrunirilor, mitingurilor și demonstrațiilor nu poate fi folosită în scopuri potrivnice orânduirii socialiste și a intereselor celor ce muncesc."

Cât despre art. 33 referitor la secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice, trebuie menționat faptul că și acestea puteau fi restricționate prin aplicarea articolului 29 , alin.2, dacă se constata caracterul „antidemocratic ” al convorbirii sau al scrisorii.

Din rațiuni politicianiste, Constituția României din 1965 nu a reglementat restrângerea temporară a unor drepturi sau a unor libertăți fundamentale, pentru

apărarea securității naționale, așa cum făcea Constituția din 1952 și cum o face în prezent Constituția din 1991.

De menționat, în context, că restrângerea temporară și limitată a drepturilor și libertăților constituționale este prevăzută în constituțiile, ca și în legislațiile statelor civilizate, precum și în jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului, precizându-se clar situațiile în care aceste drepturi și libertăți pot fi restrânse: în primul rând apărarea securității naționale, adică a acelor valori fundamentale fără de care statul nu ar mai exista - suveranitatea, independența, integritatea teritorială.

Folosirea acestor mijloace de muncă, respectiv interceptarea corespondenței și a convorbirilor telefonice era stipulată în ordinele interne de muncă și făcea parte din Planul de măsuri ale acțiunilor informativ-operative, măsuri necesare pentru clarificarea informațiilor semnalate cu privire la acțiunile sau inacțiunile contra statului ale unor persoane.

Cu privire la interzicerea dreptului de a călători în străinătate a numitului   (decedat în anul 2010), prin care i-aș fi îngădit dreptul la libera circulație, menționez că situația nu s-a datorat raportului întocmit de subsemnatul, ci neacordării avizului de către Departamentul Cultelor, necesar la acea dată, și fără de care organele de pașapoarte nu permiteau deplasarea în afara granițelor țării (aspect recunoscut și de CNSAS). În consecință, nu consider că i-am încălcat acest drept.

Acesta fiind adevărul, pare de neînțeles pentru un om de bună - credință care a desfășurat o activitate utilă și necesară statului, să apară ca pârât într-o acțiune în constatare, în fața unei instanțe de judecată ca și când ar fi un infractor sau un delincvent.

În situația în care, prin activitatea mea, desfășurată în limita legii se poate socoti că aș fi îngădit drepturile și libertățile fundamentale ale omului, această situație nu mi se poate imputa, deoarece actele normative existente la acea dată erau obligatorii, fiind sub sancțiunea pedepsei prevăzute de Regulamentul Disciplinar.

Pentru considerentele de mai sus, vă rog să constatați că activitatea desfășurată de subsemnatul s-a derulat în exclusivitate, în temeiul actelor normative ale României, existente la acea dată, că activitatea mea profesională nu s-a concretizat în îngădirea drepturilor și a libertăților fundamentale ale omului și, pe cale de consecință, să respingeți acțiunea.

În drept: art.115 Cpc."

La dosar au fost depuse înscrisuri.

Analizând actele dosarului, Curtea reține că situația de fapt prezentată în cuprinsul cererii de chemare în judecată și al notei de constatare corespunde realității, fiind confirmată de înscrisurile depuse la dosarul cauzei. Astfel, Curtea constată că pârâtul a avut gradul de locotenent în cadrul Inspectoratului Județean de Securitate Brăila și, în această calitate a desfășurat activități prin care a îngădit persoanelor cercetate dreptul la secretul corespondenței și al convorbirilor telefonice, viața privată (art. 33 din Constituția din 1965 și art. 17 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice), precum și dreptul la liberă circulație (art. 12 din Pactul Internațional privind Drepturile Civile și Politice).

Astfel, pârâtul a dirijat rețeaua informativă din subordine în vederea urmăririi unui medic, prezbiter al cultului „Advenștii de Ziua a Șaptea”, informatorii fiind instruiți printre altele să frecventeze adunările cultului pentru a cunoaște atitudinile și manifestările persoanei urmărite, inclusiv prin contactarea acesteia. Într-o situație similară, pârâtul a propus deschiderea dosarului de urmărire informativă asupra unei persoane semnalată că desfășoară activități dușmănoase sub acoperire religioasă, pârâtul propunând, alături de dirijarea rețelei informative din subordine pentru stabilirea concepțiilor politice ale urmăritului, natura relațiilor cu cetățenii străini și stabilirea conținutului coletelor primite din străinătate, interceptarea corespondenței, inclusiv control amănunțit al coletelor primite din străinătate, precum și interceptarea convorbirilor telefonice. De asemenea, pârâtul a propus avizarea negativă a deplasării în străinătate a persoanei urmărite. Așa cum rezultă din înscrisurile dosarului, toate aceste măsuri au fost puse în aplicare.

Curtea constată că încălcarea drepturilor fundamentale ale omului de către lucrătorii fostei Securități era un fapt de notorietate în perioada comunistă și că nu existau acte normative care să impună obligația persoanei fizice de a deveni lucrător al Securității; angajarea în aceste structuri se făcea pe baza liberei opțiuni a persoanei care îndeplinea și celelalte condiții prevăzute de lege. Ca urmare, nu se poate afirma că lucrătorii fostei Securități sunt lipsiți de orice responsabilitate, în condițiile în care acțiunile lor tindeau la conservarea dictaturii comuniste, nu la apărarea suveranității și independenței României.

Curtea apreciază drept nerelevante susținerile pârâtului conform cărora și-a îndeplinit obligațiile de serviciu, respectând legea și regulamentele militare edictate de statul totalitar, dat fiind că dispozițiile art. 2 lit. a) din OUG nr. 24/2008 nu condiționează existența calității de lucrător al Securității de respectarea sau nu a legislației din perioada comunistă.

În opinia Curții, aprecierea existenței unei încălcări a drepturilor omului nu se poate face în raport cu legi represive, creație a statului totalitar comunist. Așa-zisele amenințări la adresa siguranței naționale constituiau în fapt amenințări la adresa regimului antidemocratic instaurat de partidul comunist. De altfel, din actele dosarului nu rezultă că persoanele urmărite (una dintre ele, prezbiter al cultului „Advenștii de Ziua a Șaptea”, cealaltă – pastor baptist) ar fi atentat la siguranța națională a statului român).

Față de considerentele mai sus expuse și văzând disp. art. 2 lit. a) și art. 11 din OUG nr. 24/2008, Curtea va admite acțiunea așa cum a fost formulată și va constata că pârâtul a avut calitatea de lucrător al Securității.

**PENTRU ACESTE MOTIVE
ÎN NUMELE LEGII
HOTĂRĂȘTE:**

Admite acțiunea formulată de reclamantul **CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU STUDIAREA ARHIVELOR SECURITĂȚII**, cu sediul în București, str. Matei Basarab nr.55-57, sector 3, în contradictoriu cu pârâtul **MIHAI ION**, născut la data de 28.02.1954 în Măxineni, județul Brăila, fiul lui Ovidiu și Neaga, domiciliat în municipiul Brăila, _____, județul Brăila.

Constată că pârâtul a avut calitatea de lucrător al securității.
Cu drept de recurs în 15 zile de la comunicare.
Pronunțată în ședință publică, azi 18.11.2011.

PREȘEDINTE
Decebal Constantin Vlad

GREFIER
Elena Chirănuș

